

Hjorteviltplan Nissedal kommune

Saksframlegg til politisk handsaming

2022 - 2026

Mål og føringar for forvaltning av elg, hjort og rådyr

Innhold

Definisjonar	2
Kommunal forvaltning	3
Mål for forvaltninga	5
Generelt	5
Bestandsplanar	5
Erfaringar frå sist planperiode	6
<i>Tildelt og felt</i>	6
<i>Måloppnåing</i>	6
Langsiktige og kortsiktige mål	6
Elg	7
<i>Langsiktige mål</i>	9
<i>Kortsiktige mål</i>	9
Hjort	10
<i>Langsiktige mål</i>	10
<i>Kortsiktige mål</i>	11
Rådyr	11
Avvik frå planen	12
Rapportering	12
Fallvilt	12

Definisjonar

Teljande areal: Det arealet som skal leggjast til grunn for berekning av antal fellingsløyver. Dette omfattar summen av alle arealtypar som vert nytta regelmessig av hjorteviltarten, både produktiv og uproduktiv skog, samt myr under skoggrensa. Areal som tidlegare vart nytta, men som er omdisponert og ikkje lenger i bruk, t.d. areal knytt til hyttefelt, vert trekt ut av det teljande arealet. Det same gjeld skrinne mark med liten verdi for viltarten, t.d. store område med bart fjell eller marginal vegetasjon.

Misteareal: Minstearealet er sett gjennom kommunale forskrifter for å vekte teljande areal til antal tildelte dyr i kvart vald. Det er felles minsteareal for heile kommunen for elg, hjort og rådyr, og avvik frå dette kan gjerast heimla i § 7 i hjorteviltforskrifta.

Jaktfelt: Den geografiske eininga rapportering til hjorteviltregisteret skjer gjennom. Eit vald består av fleire jaktfelt, slik at jaktlaga får tildelt sine geografiske område.

Vald: Det geografiske området som er godkjent av kommunen for å utøve jakt på hjortevilt. Det er valdet som får tildelt kvote, og er det lågaste administrative og juridiske nivået i forvaltinga. Eit kriterie er at valdet har ein samanheng, form og avgrensing som gjer det eigna til jakt, og omfattar eit areal som minst tilsvarar minstearealet for artane det jaktast på.

Bestandsplanområde: To eller fleire vald som samarbeider om felles forvaltingsstrategi for viltartane. Bestandsplanområdet må omfatte minst 20 gonger minstearealet i kommunen, og det skal oppnemnast ein representant som opptre på vegne av bestandsplanområdet overfor kommunen.

Bestandsplan: Jaktrettshavarane utarbeider ein fleirårig plan på inntil fem år med mål for forvaltinga og ein årleg avskytingsplan fordelt på kjønn og alder. Målet i planen må vera i samsvar med dei kommunale måla for at planen skal godkjennast. Vald og bestandsplanområde med godkjente planar får tildelt fellingsløyver for heile planperioden. Avskytinga skal følgje vedteken plan, og vesentlege avvik frå dette kan føre til tilbaketrekking av godkjenninga.

Hjorteviltregisteret: Rapportering av det som er sett og skote skjer i hjorteviltregisteret av jaktrettshavarane, og det er her ein har oversikt over fellingsløyver, teljande areal og aktive vald. Siste frist for rapportering er 14 dagar etter siste jaktdag.

Kommunal forvaltning

Heimla i § 3 i forskrift om forvaltning av hjortevilt skal kommunen vedta mål for utviklinga av bestandane av elg, hjort og rådyr. Måla skal vera tufta på omsyn til beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på natur og landbruksinteresser og omfanget av viltulukker på veg og bane.

Nissedal kommune har i mange år organisert jakt på hjortevilt med bestandsplanar. Ved å sjå på tidlegare målsetjingar og oppnådde mål, haustar ein erfaringar av forvaltninga ein legg opp til, og kan korrigere seg der etter. Statistikkane ein legg til grunn er henta frå hjorteviltregisteret, og dei teoretiske tilnærmingane er frå relevant fagstoff.

I Nissedal er heile kommunen organisert i eitt bestandsplanområde og ni vald. Eit bestandsplanområde skal dekkje eit årsleveområde for viltet, og intensjonen er å innrette forvaltninga etter dei lokale forholda. Hjortedyr kan trekkje over store avstandar, og ei stamme vil ha leveområde som kryssar både vald- og kommunegrenser, noko som gjer utfordringane samansette. Inntektene og utgiftene med store hjorteviltstammer vil ikkje fordele seg likt, då nokon vil kunne få utgiftene med beiteskader og andre inntektene med jakt. Ei utfordring vil vera å finne ein samarbeidsmodell der ein har store hjorteviltstammer og samtidig skal redusere skog- og innmarkskader og antalet viltpåkøyrslar. Trekk i viltstammene vil påverkast av landskapsformasjonar, ressursfordeling og –tilgjengelegheit, mykje som eit resultat av skogbruksaktivitet. Ein har ikkje lenger dei store flatehogstane ein hadde på 80- og 90-talet, som i si tid gav gode beiter og ein voldsom vekst i bestanda, då særleg av elg.

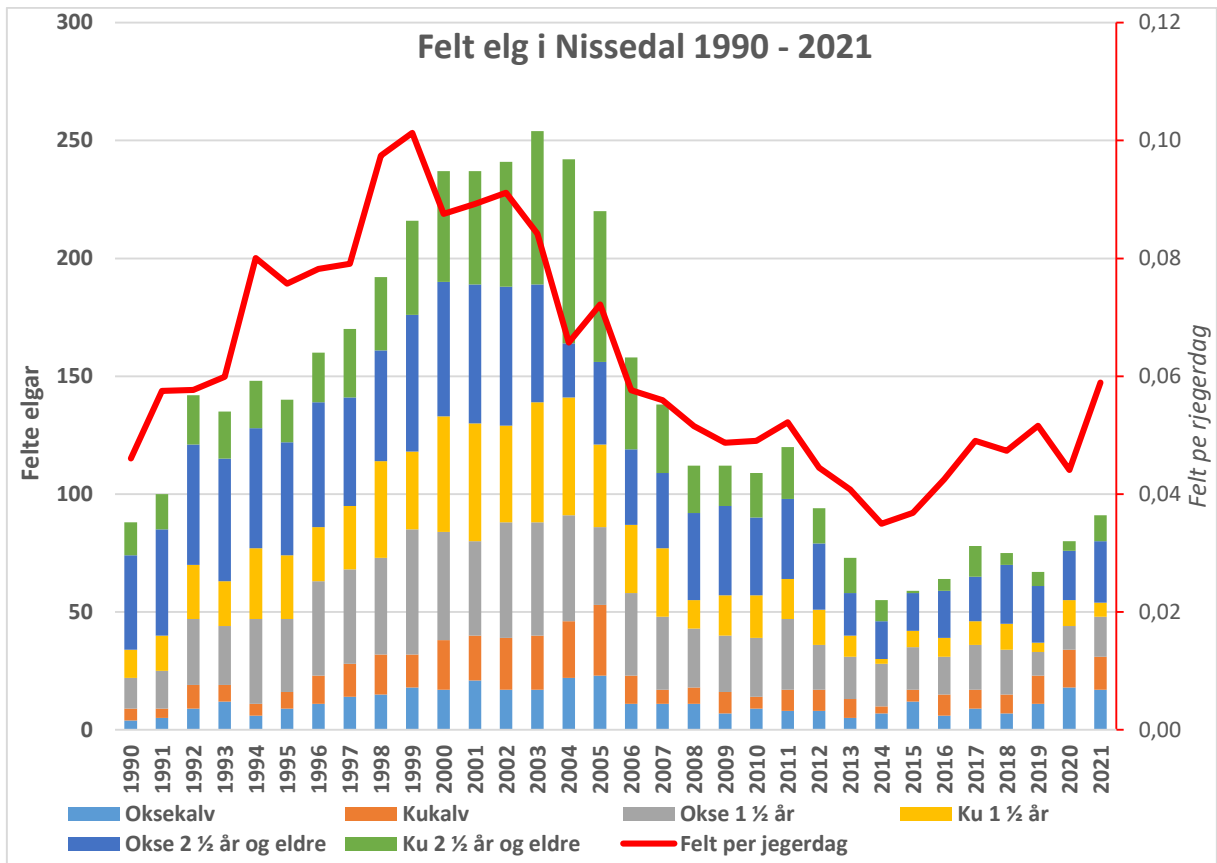
Etter ein eksplosiv auke i elgbestanda gjennom heile 1990-talet nådde elgbestanda toppen på starten av 2000-talet. Frå 1999 til og med 2005 vart det felt over 200 elgar i året i Nissedal kommune, med 2003 som eit toppår med 254 felte dyr. I siste bestandsplanperiode, 2019 - 2021, vart del felt høvesvis 67, 80 og 91 per år, noko som gjev ein fellingsprosent på 67, 83 og 92. Dagens nivå er om lag 1/3 av det det var ved milleniumsskiftet

Hjorten har vore i sporadisk i Nissedal så langt bak ein har statistikk, til 2007, men i snitt er det felt ein hjort i året fram til ca 2017. kvart år i siste bestandsplanperiode, frå 2019 til og med 2021, har det vorte felt ca ti hjortar i året. Auken i felte hjortar er eit resultat av at bestanda har auka både i antal og utbreiing.

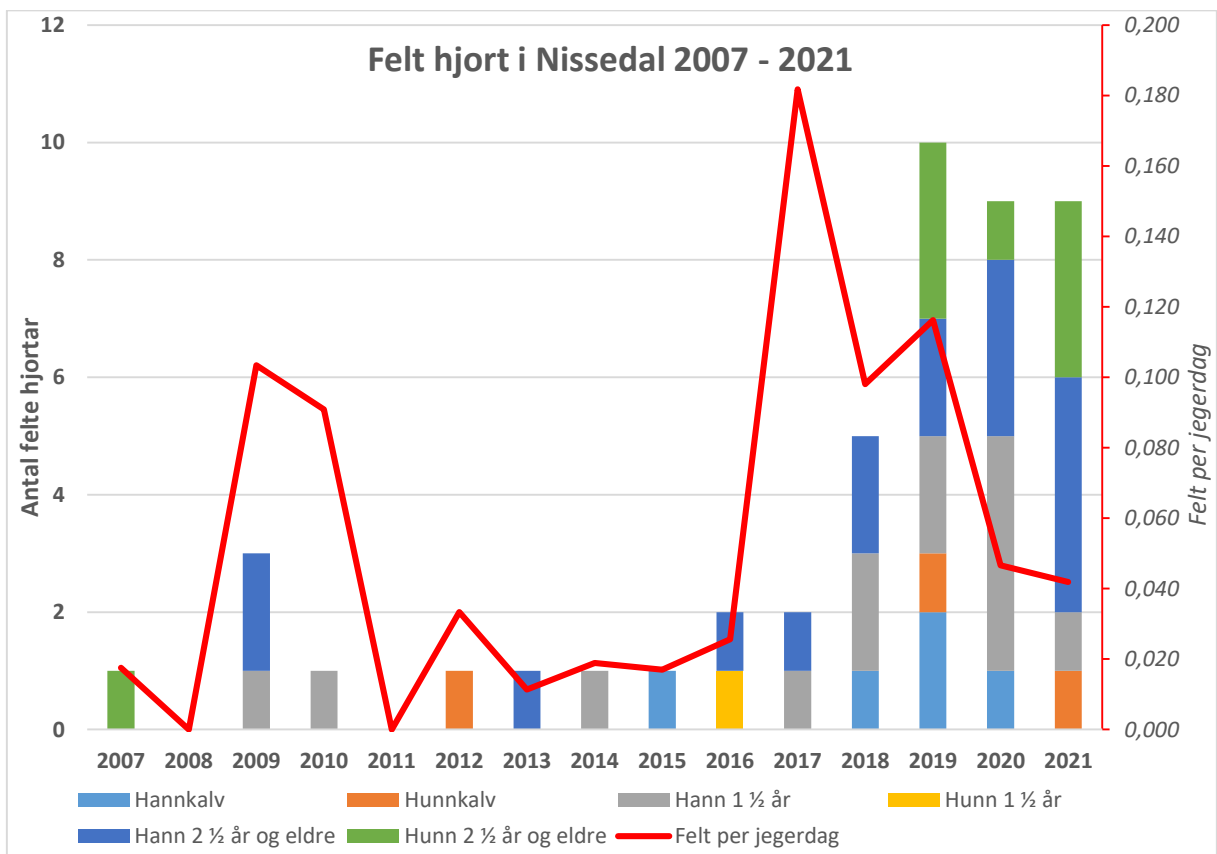
Tabell 1 Oversikt over vald i Nissedal. Areal og dekar bak kvar felte elg for 2018 er henta frå førre kommunale hjorteviltplan.

Vald	Areal	Daa felt elg 2018	Daa felt elg 2021	Elg felt sist planperiode	Hjort felt sist planperiode
Nordbygda	54 000	5 400	3 600	34	3
Kyrkjebygda	89 457	6 880	6 881	39	6
Treungen	69 260	23 086	8 658	19	0
Årak	35 730	8 932	7 146	10	0
Felle	89 160	9 906	8 916	22	4
Heimdal	99 000	11 000	16 500	16	0
Haugsjå	122 000	40 666	12 200	22	5
Håtveit m/Åkre	44 560	7 427	6 366	22	0
Fjone m/Trontveit	137 150	8 067	8 068	54	10

Minstearealet i Nissedal er 8 000 dekar for elg og 30 000 dekar for hjort.

Figur 1 Utviklinga i felte elgar i Nissedal per alders- og kjønnsklasse (venstre side) og felt per jegerdag (høgre side) frå 1990 fram til og med 2021.

Figur 2 Utviklinga i felte hjortar i Nissedal per alders- og kjønnsklasse (venstre side) og felt per jegerdag (høgre side) frå 2007 fram til og med 2021.

Mål for forvaltinga

Generelt

Hjorteviltbestandane må haldast på eit berekraftig nivå med omsyn til stamma sin produksjon og kondisjon, og minimere konflikter med landbruksinteresser og trafikk. Uttaket skal fokuserast mot små og uproduktive dyr, og ein moderat til stor andel kalv og 1,5-åringar.

Eit tilnærma fråver av store rovdyr gjer at regulering av bestandane av elg og hjort i stor grad skjer gjennom jakt, og med retta avskyting kan mesteparten av uttaket baserast på unge dyr. Bestanda av rådyr er i større grad påverka av kor harde vintrane er, og storleiken på gaupebestanda.

Faun gjorde ei elgbeitetaksering i Vestfold og Telemark i 2019, og resultatet for Nissedal sin del synte eit stort beitetrykk på ROS-artane (rogn, osp og selje). Beitetrykket er generelt høgt, og bestanda bør med utgangspunkt i det reduserast noko.

Bestandsplanar

For organiseringa og administreringa av forvaltinga er det ynskjeleg at ein held fram med bestandsplanar og –område slik som i dag. Kvotetildeling skjer i hovudsak gjennom fleirårige planar som jaktrettshavarane sjølv er med på utforminga av, og vektinga av kva som er berekraftige nivå tilpassast der etter. Bestandsplanområda bør ha ei utforming og storleik som gjer dei eigna til jakt på viltartane planen gjeld for, og følgje retningslinene i forskrift om forvalting av hjortevilt.¹

Vald som ikkje organiserer seg i bestandsplanområde med fleirårige forvaltingsplanar må søkje kommunen om direktetildeling av fellingsløyver år for år. Ei slik forvalting tek utgangspunkt i fastsett minsteareal, og spesifikk tildeling av fellingsløyver etter § 18 i forskrifta.

Kommunens mål skal vera konkrete, og gje føringar for kva kommunen vil oppnå på kort og lang sikt. Langsiktige mål går gjerne over 10 – 15 år, og kortsiktige gjeld frå ein planperiode til neste. Den praktiske forvaltinga skjer gjennom valda sitt samarbeid om bestandsplanar og strategi for årleg avskyting. Bestandsplanområda skal utarbeide lokale planar for korleis avskytinga konkret skal leggjast opp for å nå dei kommunale måla. Resultata skal så godt som råd vera etterprøvbare og gje ein synleg effekt.

For detaljerte avskytingsplanar vil gjere måloppnåinga utfordrande, og vanskeleggjere eit høgt nok uttak. For generelle retningsliner vil ikkje «spisse» uttaket tilstrekkeleg. For elg og hjort kan kalv skytast i staden for vaksne dyr.

Kommunen skal godkjenne planane innan 15. juni.

¹ [Forskrift om forvaltning av hjortevilt - Lovdata](#)

Erfaringar frå sist planperiode

Tildelt og felt

Uttaket av elg har vore på 240 dyr av ei tildelt kvote på 298 i sist planperiode frå 2019 – 2021, dette tilsvarar ein fellingsprosent på 81 i snitt. For hjort vart det i siste planperiode felt 28 av 45 tildelte dyr, ein fellingsprosent på 62.

Måloppnåing

Sist planperiode la opp til eit auka uttak i forhold til tidlegare, 100 elgar per år. I åra 2019 til og med 2021 vart det skote høvesvis 67, 82 og 91 kvart år.

Ein sette seg som mål at minst 32 % av uttaket skulle vera kalv, og 70 % kalv og ungdyr. Resultatet vart 37 % kalv og 61 % kalv og ungdyr i treårsperioden. Kjønnfordelinga, og målet om å ikkje skyte meir enn 60 % hanndyr, enda på 65 % for alle kjønn, 72 om ein trekkjer ifrå kalvane.

For hjort var målet at minst 20 % av uttaket skulle vera kalv, 20 % ungdyr og maks 30 % bukk og 30 % hind. Resultatet vart 18 % kalv, 25 % ungdyr, 32 % bukk og 25 % hind.

Langsiktige og kortsiktige mål

Bestanda av elg og hjort bør haldast på eit forsvarleg nivå med omsyn til beitegrunnlaget, slik at ein held skader på innmark og utmark på eit akseptabelt nivå. Hjorteviltbestandane skal ha god tilgang til beite av god kvalitet for å oppretthalde god kondisjon på dyra, og avskytinga bør rettast inn mot å oppretthalde ein stabilt høg produksjon.

Eit kyr/okse- eller hind/bukke-forhold med overvekt av hodyr gjev eit større produksjonspotensial, men med eit jamnare kjønnsforhold vert oksane/bukkane eldre. I ei bestand med overvekt av hodyr må jakttrykket rettast meir inn mot unge individ for å spare dei eldre vaksne oksane. I meir balanserte bestand vil jakttrykket på hanndyr gå ned, og fleire oksar vil nå ein høgare alder. Eit balansert kjønnsforhold må tilpassast kva slags avskytingsstrategi ein går inn for, og kva for utvikling ein vil ha i bestanda.

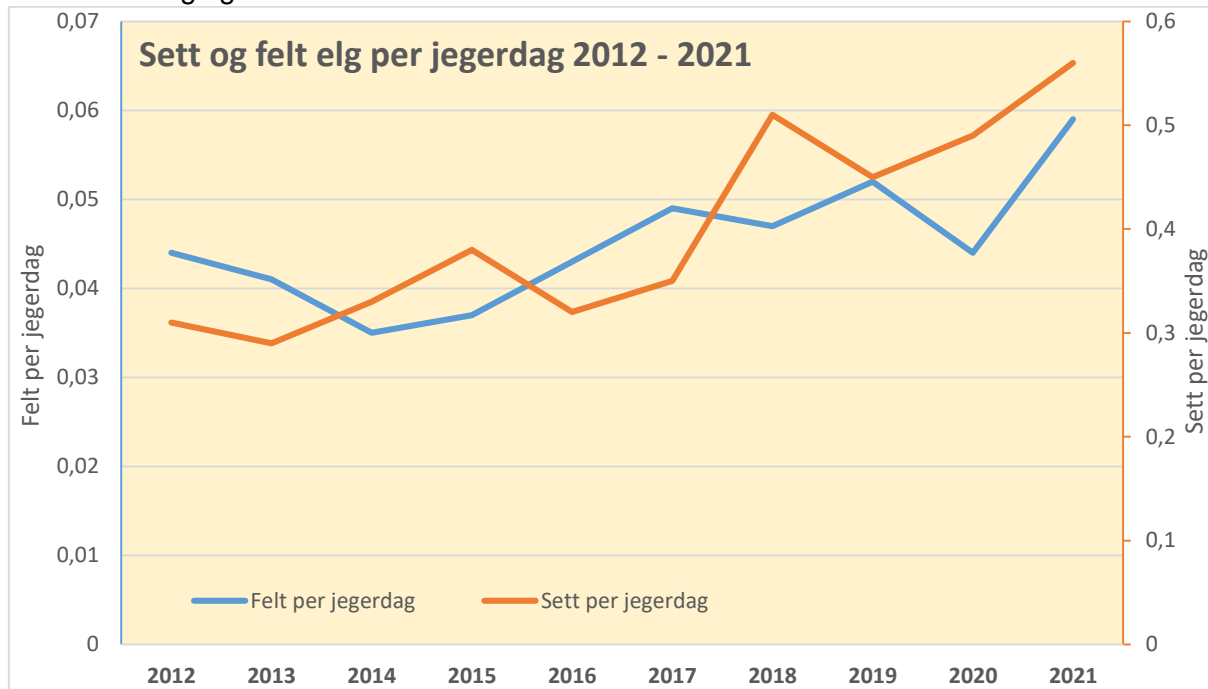
Produksjonen i bestanda kan ein sjå att i kalvar per kyr/hind og andel kyr/hind med tvillingkalv. Eldre hodyr (5 år +) produserer generelt fleire og større kalvar enn yngre hodyr, og tyngre hodyr er meir fruktbare enn lette. Ut frå det kan ein gå ut frå at produksjonen er lågare i ei bestand med ein stor andel unge og lette dyr.

Kondisjonen i bestanda les ein ut av mellom anna slaktevektene. Slaktevektene på særleg kalv og ungdyr gjenspeglar i stor grad næringstilgangen, og er lette å samanlikne år for år for å sjå utviklinga over tid. 1,5-årige hodyr må vere store og i god kondisjon for å verte kjønnsmogne som 1,5-åringar, og kunne få kalv som toåringar. Ein anslår at ei 1,5 år gamal kvige må ha ei slaktevekt på 150 kg før ho har 50 % sjanse for å få kalv som toåring.² I bestandar med låg kondisjon brukar hodyra mange år på å bli store nok før dei får kalv sjølv. I bestandar med unge og lette hodyr får ein ein låg produksjon, og statistikken viser at ein større andel av kyrne startar å produsere kalv ved ein høgare alder enn tidlegare.

² I førre planperiode (2019 t.o.m. 2021) var den tyngste av dei 22 felte kvigene i Nissedal 125 kg!

Elg

Både sett og felt elg per jegerdag har auka dei siste åra, særleg frå 2017 og fram til i dag, noko ein til dels må tilskrive ny metodikk for sett elg som vart innført i 2018. Felt elg per jegerdag har og gått noko opp, men ikkje meir enn for å kompensere for den generelle bestandssvinginga.

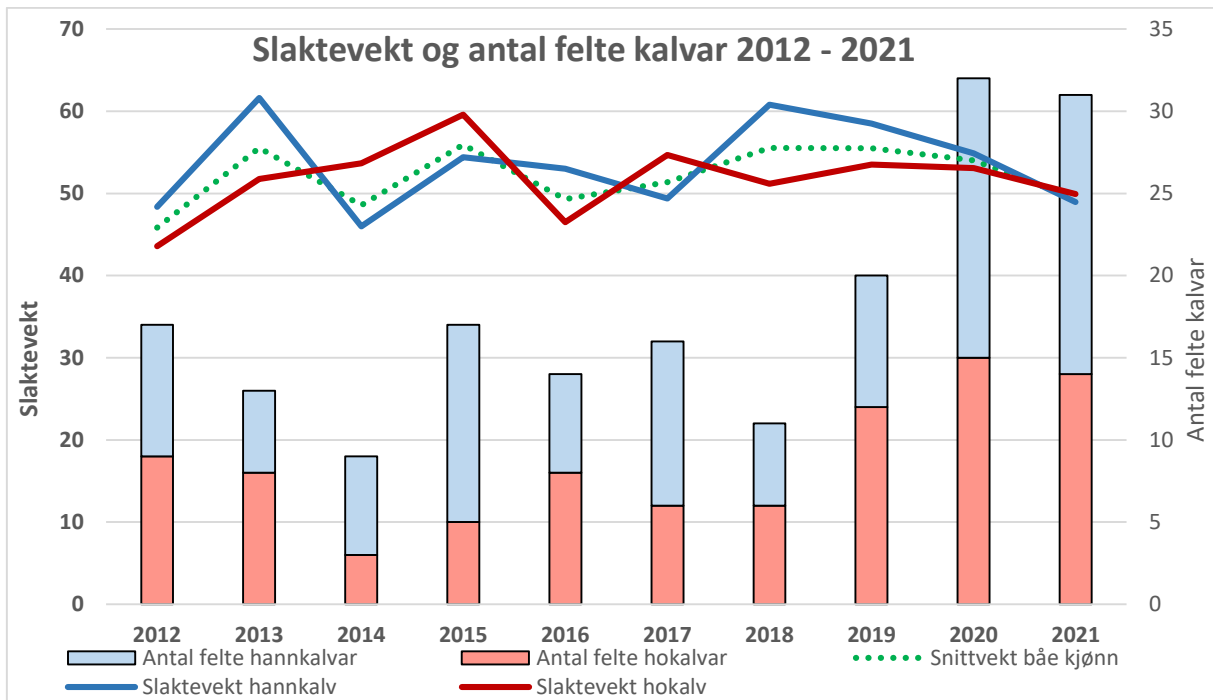
Figur 3 Sett og felt elg per jegerdag dei siste ti åra. Felt elg per jegerdag (blå line venstre side) svingar nokon lunde i takt med sett elg per jegerdag (oransje line høgre side).

Uttaket har gått noko opp dei siste tre åra, og avskytinga er lagt opp til eit moderat til stort uttak av unge dyr.

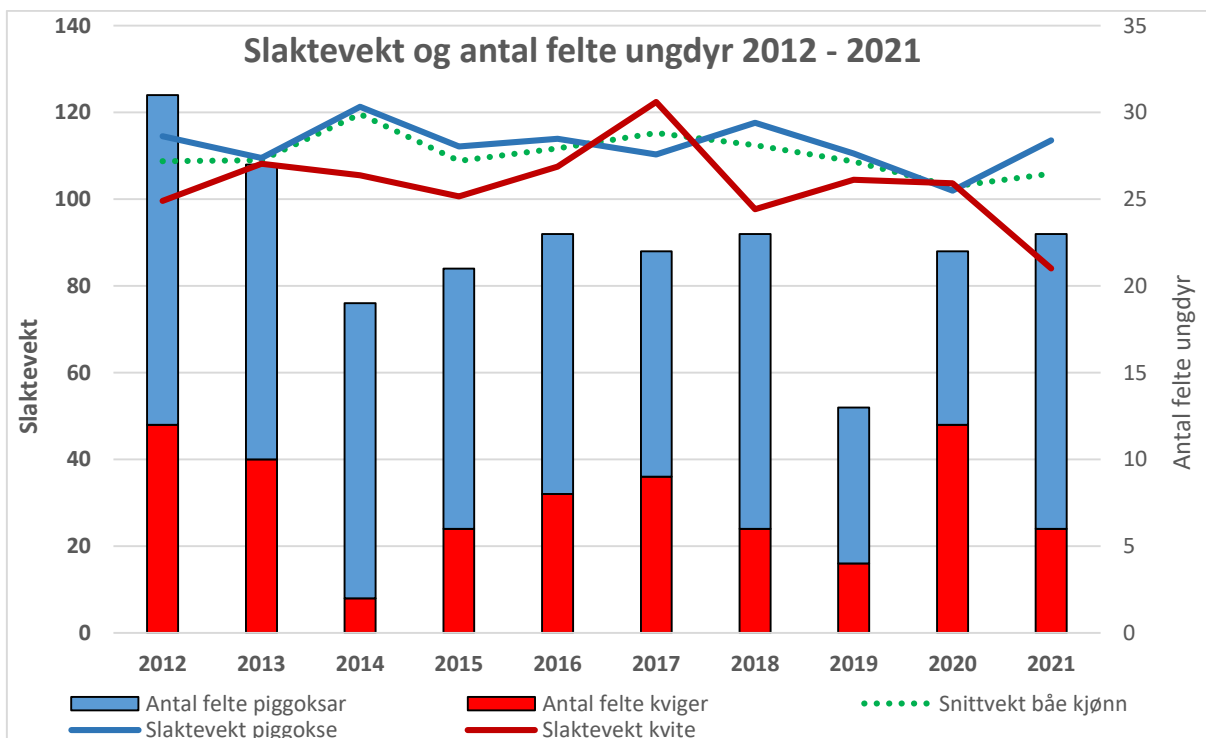
Med eit mål om uttak av ein moderat til høg andel kalv og ungdyr over fleire år har målet vore å auke snittalderen på dei vaksne dyra. Om kyr og oksar ikkje rekk å bli gamle nok vil ein ha ein seinare brunst og bedekking, og lågare kalverate per kyr. Sein bedekking gjev sein kalving, og kalvane vil miste det verdifulle tidlege vårbeitet. Dyr som er fødd små, forblir gjerne små gjennom livet. Vaksne oksar (over 2,5 år) vil nå sin «topp» når dei er passerar 4 - 5 år, då hjelper det lite at for få av dei overlever fram til då. Eit fråvær av store oksar som får kyrne tidleg i brunst og bedekt på fyrste forsøk gjer at kyrne må ha opp til fleire ombrunstar, og bedekkinga skjer seinare utpå hausten enn det burde. Desse vekene er tapt for kalven når den blir fødd påfølgjande vår. Eit varmare klima med sein haust og tidleg vår gjer at målet om tidleg kalving må få eit auka fokus.

Resultatet ein er ute etter er ein større andel kyr med kalv og tvillingkalv, samt høgare slaktevekter. Det er berre ved kalveskyting ein vil ha tilnærma 50/50 uttak av hann og ho, men i alle aldersklasser over vil ein ha ei auka avskyting av hanndyr.

Ser ein på dei siste ti åra har gjennomsnittlege slaktevekter på både kalv og ungdyr svinga, men vore nokon lunde stabile, som ein ser i figurane 4 og 5. Ein har imidlertid ein klar nedgang frå 2018 og fram til i dag i både årsklasser. Hausten 2021 var hannkalvar og hokalvar om lag like store, høvesvis 49 og 50 kilo. På ungdyra vog piggoksane i snitt 114 kilo, medan kvigene berre vog 84 kilo – ein nedgang på nesten 20 kilo frå 2020.

Figur 4 Utviklinga i slaktevekt og antal felte elgkalvar i heile kommunen dei siste ti  ra fr  2012 til og med 2021.

Figur 5 Utviklinga i slaktevekt og antal felte ungdyr av elg i heile kommunen dei siste ti  ra fr  2012 til og med 2021.

Det er beitegrunnlaget som i stor grad regulerer tettleik og produksjon i bestanda, og Faun sin beitetakst i 2019 synte at Nissedal har ei moderat overbeiting, men særleg av ROS-artane (73 %), langt over kritisk beiteniv  for plantene (35 %).³ Ved overbeiting av dei prefererte platene må dyra over på alternativ kost med dårlegare næringsinnhald. Vinterbeitet avgrensar gjerne antal dyr i vinterstamma, og sommarbeitet avgrensar tilveksten.

³ Beitetrykk i Nissedal: Furu; 5 %, bjørk; 9 %, ROS; 73 %, gran; 0 %.

Langsiktige mål

Kjønnsfordelinga i bestanda bør ligge på 1,5 kyr per okse.

Kalveproduksjonen per kyr bør ligge over 0,6, og kalv per kalv kyr bør opp til 1,1.

Viktige beiteplanter er overbeita over lang tid, så beitetrykket på ROS-artane må ned.

Kortsiktige mål

Ut frå tilveksten i bestanda bør uttaket aukast, primært gjennom å ta ut ein større andel kalv, ungdyr og små vaksne. For å auke produksjonen i stamma må snittalderen opp på begge kjønn, så ein har mange nok dyr i god fertil alder. Eit auka fokus på og å ta ut små hodyr må ikkje overskuggast av «frykta for å skyte ei lita kyr».

Avskytingsstrategien vidareførast med eit fokus på små og uproduktive dyr, og ut frå beitegrunnlag, beitetrykk, kondisjon og produksjon bør uttaket aukast til minst 100 dyr per år.

Ynskje	Status etter jakta 2021	Kortsiktig mål	Langsiktig mål
Minst 35 % av uttaket skal vera kalv	34 %	> 35 %	> 40 %
Minst 65 % av uttaket skal vera kalv, ungdyr og små vaksne	59 %	> 65 %	> 70 %
Maks 60 % av uttaket av ungdyr og vaksne skal vera hanndyr	72 %	< 60 %	< 60 %
Auke kalvevektene	49 kg i snitt for begge kjønn		
- Slaktevekt kyrkalv	50 kg	55 kg	> 60 kg
- Slaktevekt oksekalf	49 kg	60 kg	> 60 kg
Auke ungdyrvektene	106 kg i snitt for begge kjønn		
- Slaktevekt kvige	84 kg	110 kg	> 120 kg
- Slaktevekt piggokse	114 kg	115 kg	> 120 kg
Fleire kyr med kalv(-ar)			
- Kalv per kyr	0,58	0,6	> 0,6
- Kalv per kalv kyr	1,08	1,1	> 1,1
Oppretthalde ein høg fellingsprosent	81 %	> 80 %	> 80 %

Tiltak for måloppnåing:

- Fråvik i minstearealet kan gjerast i enkelte område, heimla i § 7 i forskrifta.
- Minst 35 % av uttaket skal vera kalv.
- Minst 65 % av uttaket skal vera kalv, ungdyr og små vaksne (under 130 kilo).
- Gjennom jakt skal ein legge opp til eit kyr/okseforhold på 1,5.
- Maks 60 % av uttaket av ungdyr og vaksne skal vera hanndyr (1,5 år og oppover).

Valda vert oppfordra til å:

- Spare produktive kyr og kyr med tvillingkalvar.
- Vurdere å utsetje jaktstarten – eksempelvis i to veker – for å få ro i brunsten.
- Vurdere ei freding av store oksar.⁴
- Vurdere å vente med kalveskyting til dei vaksne hodyra er felt.

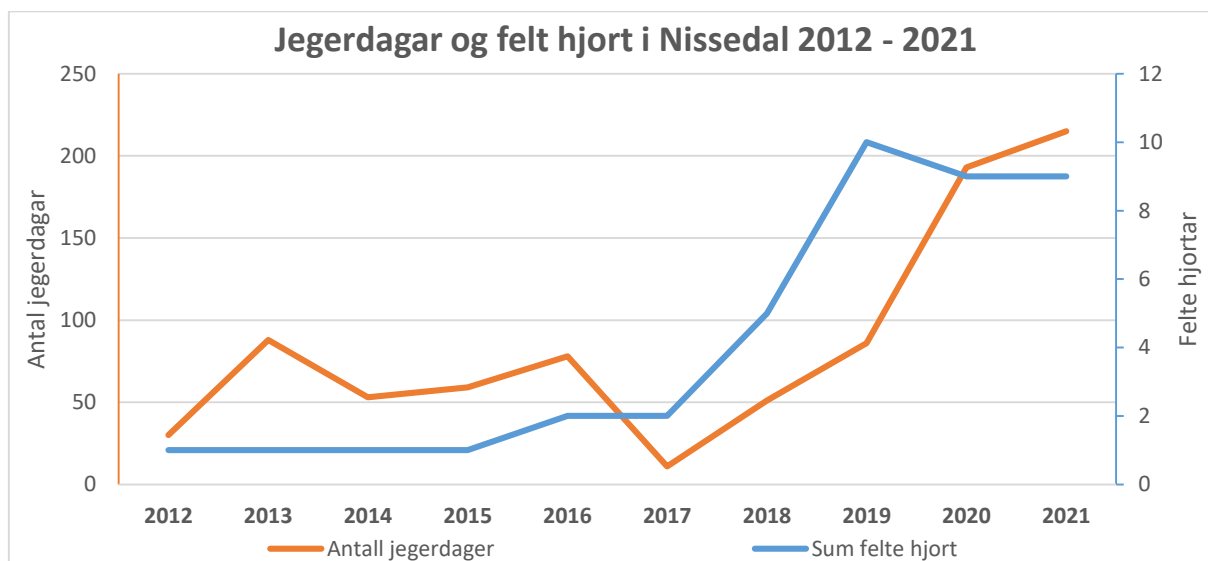
⁴ Selektoring av hanndyr ut frå gevinstorleik kan ved feil bruk av terskelverdiar føre til at framtidige generasjonar av hanndyr er best tent med å utvikle små gevir.

Hjort

Framleis opptreer hjorten noko sporadisk i kommunen, frå faste bestandar somme stadar til nesten fråverande andre stadar. Den generelle utviklinga er at bestanda er i vekst både i geografisk utbreiing og antal. Hjorten er vanskeleg å jakte på, og jaktuksessen blir i stor grad påverka av lokale forhold og årsvariasjonar som trekk mellom område og snoforhold.

Det er antakeleg vis framleis eit dilemma at jegerar ikkje fører sett hjort-statistikk før dei faktisk ser hjort. Det er ikkje så sterke tradisjonar for hjortejakt enno, så mange stadar er dette noko som eventuelt kjem i tillegg til elg når ein er på elgjakt, og ein er ikkje på hjortejakt før ein hjort skulle dukke opp. Med det i mente må ein ta sett hjort-statistikken for det den er, og i bestandssamanheng er data om felte hjortar eit sikrare parameter. Dei siste ti åra har sett hjort per jegerdag svinga mellom 0,1 og 0,25, og felt hjort per jegerdag har vore svært svingande mellom 0,01 og 0,04. Utslaga er store så lenge datamengda er lita, så ein stor auke i antal jegerdagar frå 2017 og fram til i dag gjev tryggare talgrunnlag.

Slaktevektene er gode, og utviklinga er svakt stigande i alle årsklasser. Det er eit relativt lågt forhold hind per bukk, rundt 1:1, med nokre utslag opp og ned grunna lite datamateriale. Eit lågt forhold hind per bukk gjev ein balansert kjønnsstruktur, og ein kontrollert vekst i bestanda. Her er og målet å ta ut ein stor andel kalv og 1,5-åringar for å sikre ein høg snittalder av dei vaksne produksjonsdyra, og ikkje få ei bestand i alt for rask vekst.

Figur 6 Utviklinga i antal jegerdagar og felte hjortar for heile kommunen dei siste ti åra frå 2012 til og med 2021.

Ein vil på sikt måtte belage seg på eit større omfang av skader på granskog og til dels forreservar som følgje av auke i hjortebestanda.

Langsiktige mål

Kjønnsfordelinga i bestanda bør ligge på mellom 1,5 og 2 hind per bukk.

Veksten i hjortebestanda bør skje langsamt og kontrollert så ein ikkje får ei bestand ute av kontroll, med følgjer som overbeiting og dårlegare kondisjon og produksjon.

Skader på innmark og utmark bør haldast på eit akseptabelt nivå.

Alle som har fellingsløyve på hjort fører sett hjort-skjema på lik line som sett elg.

Kortsiktige mål

Hjortebestanda har eit sunt preg, med aukande slaktevektar i alle års- og kjønnsklasses. Både på kort og lang sikt bør ein basere framtidsbestanda på dei beste dyra, og rette avskytinga mot unge og uproduktive dyr.

Ynskje	Status etter jakta 2021	Kortsiktig mål	Langsiktig mål
Etterstrebe eit hind/bukke-forhald på 1,5 til 2	0,86	1,5 - 2	1,5 - 2
Minst 50 % av uttaket skal vera kalv og ungdyr	43 %	> 50 %	> 60 %
Maks 60 % av uttaket av ungdyr og vaksne skal vera hanndyr	70 %	< 70%	< 60 %
Auke kalvevektene	<i>Berre ein hokalv felt hausten 2021</i>		
- Slaktevekt hokalv	25	> 35 kg	> 30 kg
- Slaktevekt hannkalv	-	> 35 kg	> 30 kg
Auke ungdyrvektene	<i>Berre ein spissbukk felt hausten 2021</i>		
- Slaktevekt 1,5-års kolle	-	> 45 kg	> 45 kg
- Slaktevekt spissbukk	60	> 50 kg	> 50 kg
Auke antal årlegejegerdagar	215		
Auke antal årlege felte hjortar	9	> 20	> 40
Auke fellingsprosenten	62 %	> 60 %	> 60 %

Tiltak for måloppnåing:

- Minst 50 % av uttaket skal vera kalv eller ungdyr.
- Maks 70 % av uttaket av ungdyr og vaksne skal vera hanndyr (1,5 år og oppover).
- Antal jegerdagar bør auke år for år.
- Antal felte hjortar bør ligge på dagens nivå eller høgare.

Rådyr

Rådyrbestanda svingar mykje i takt med harde vintrar og bestanda av gaupe. Ein vil anslå at jakt er ein beskjeden faktor i reguleringa av rådyr, då dei opptre meir eller mindre klumpvis i befolka strom og knytt til kulturlandskapet. Dei siste åra har forvaltninga av rådyr med heimel § 20 i hjorteviltforskrifta vore delegert til kvart enkelt vald. På den måten kan ein justere minstearealet og tilpasse jakttrykket lokalt, og ein har ein lågare terskel for å rapportere inn det som blir felt.

Det er ynskjeleg at ein framover og tildeler kvotefri jakt til dei valda som i denne samanheng og utarbeidar bestandsplanar for elg og hjort.

Sist planperiode vart det rapportert høvesvis 16, 44 og 32 rådyr for åra 2019, -20 og -21. Før ein kan legge opp ein avskytingsstrategi må ein ha oversikt over kva som blir skote, men som eit utgangspunkt bør ein vekte 30 – 50 % mot kje, 30 – 50 % mot bukk og 20 % mot geit.

Avvik frå planen

Avvik frå planlagt avskyting skal prøvast retta opp påfølgjande år. Miljødirektoratet viser til at 10 % av kvota kan overførast frå eit år til neste. Kommunen kan tillate større andel enn dette om avskytinga elles er balansert på kjønns- og aldersgruppene for arten.

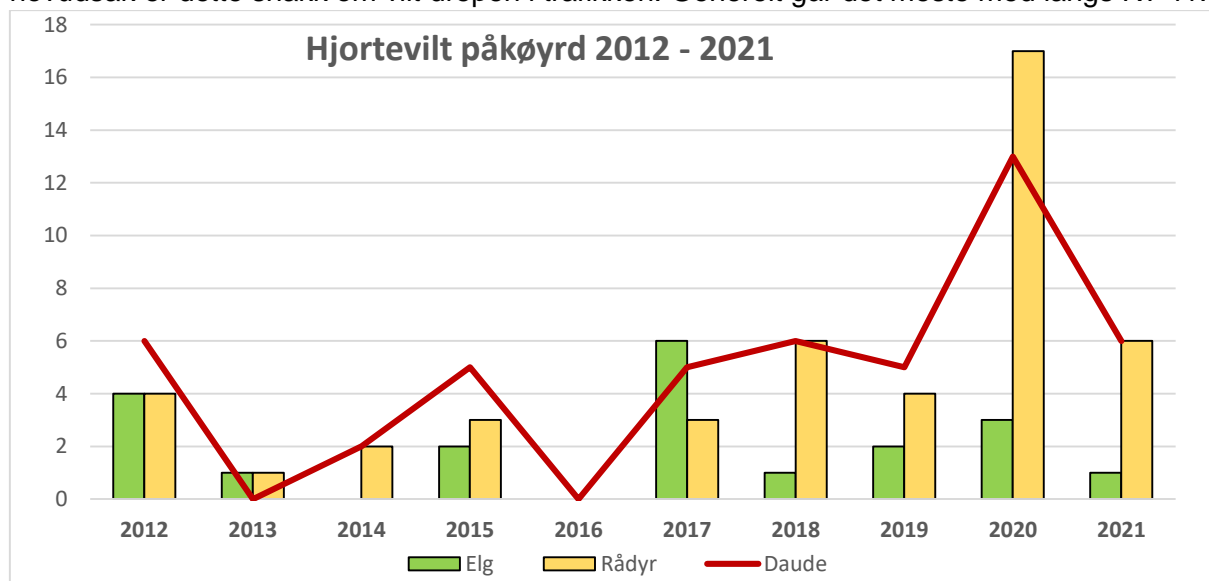
Rapportering

Forskrifta om forvaltning av hjortevilt § 32 omhandlar krav og fristar til rapportering. Valda har 14 dagar etter siste jakt dag på seg til å rapportere sette og skotne dyr av elg, hjort og rådyr i hjorteviltregisteret. Erfaringsmessig er det lurt å legge dette inn fortløpande. Ved misleghald av rapporteringsplikta kan kommunen trekkje attende kvotefri jakt på rådyr eller godkjenning av bestandsplanar.

Ved rapportering av sette dyr skal og dagar utan observasjonar takast med. Ved rapportering av felte dyr skal alle kjente data takast med, som slaktevekt, antal takkar osv.

Fallvilt

All avgang av hjorteviltbestandane utanom ordinær jakt skal førast i fallviltregisteret. I hovudsak er dette snakk om vilt drepen i trafikken. Generelt går det meste med langs Rv 41.

Figur 7 Hjortevilt påkøyrd dei siste ti åra.

Dyr som blir funne daude under jakt skal rapporterast til kommunen. Det same gjeld om det blir observert eller felt dyr som har unormal oppførsel eller utsjånad. Dyr felt under jakt som er sjuke eller skada i ei slik grad at dei ikkje er brukande til mat kan kasserast, men då i dialog med kommunen og mattilsynet eller veterinær. Slike dyr belastar ikkje kvota, men tilfell det kommunale viltfondet.